

SALANGEN KOMMUNE
Postboks 77
9355 SJØVEGAN

Dato: 18.06.2021
Dok.nr: 21/08951-3
Deres ref: 19/1139 - 21
Saksbehandle
r: Eivind Høstmark
Borge

Høringsuttalelse til varsel om oppstart - Utarbeidelse av snøskuterløype i Salangen kommune med lokal forskrift

Vi viser til brev fra Salangen kommune datert 21.05.2021 om varsel om oppstart av utarbeidelse av skuterløype i Salangen kommune med lokal forskrift, jmfør § 4a i motorferdselloven og § 4a i *forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag*.

Salangen kommune skriver at følgende traséer er foreslått:

- Prestbakken til Steinvatnet, med tilknytning til Dyrøy via Tverrelvdalen
- Bekkebotn til Steinvatnet, med tilknytning til Dyrøy via Stortindskardet
- Elvenes til Bekkebotn
- Elvelund til Bekkebotn
- Bekkebotn til kommunegrense Dyrøy
- Andre løypeforslag kan tilkomme.

Per i dag har Salangen kommune ingen snøskuterløyper.

Avdeling for plan, folkehelse og kulturarv har samordnet uttalelsen fra Troms og Finnmark fylkeskommune på vegne av våre ulike fagområder.

Rammer og føringer

Rammer og føringer for hvor løyper kan legges er angitt i motorferdselloven og *forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag*. § 4a i *forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag* angir rammene for saksbehandling, utredningskrav og prosess. Veiledning, krav og anbefalinger finnes også på nettsiden til Miljødirektoratet under *Fastsette snøskuterløyper*.

Kommunens utredninger av verdi og konsekvens, og synliggjøring av hvordan kommunen vurderer virkningen av foreslåtte løyper på de ulike temaene, må også inkludere vurderinger av samlet belastning.

Friluftsliv

Jfr. motorferdselloven § 4a skal kommunen ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftsliv ved fastsetting av snøskuterløyper. I lovproposisjonen (Stortingsprop. 35 L (2014-2015)) står det blant annet: *Det er særlig friluftslivet som risikerer å bli skadelidende ved etablering av snøscooterløyper, ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene. Hensynet til friluftslivet står derfor i en særstilling.* Det anbefales videre at store, sammenhengende vinterfriluftslivsområder bør holdes frie for snøskuterløyper.

Før løypene fastsettes skal kommunen iht. motorferdselloven § 4a utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftslivsområdene der løypene planlegges, og vurdere disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen. Funksjonen og kvalitetene til friluftslivsområdene som eventuelt blir berørt må sammenlignes med egenskapene til andre friluftslivsområder i kommunen.

Salangen kommune har gjennomført en kartlegging og verdisetting av kommunens friluftslivsområder jfr. Miljødirektoratets veileder M98-2013. Denne legges til grunn for utredningene av konsekvenser. I lovproposisjonen fremgår det at kommunen ikke bør legge snøskuterløyper i svært viktige eller viktige friluftslivsområder. Dersom kommunen eventuelt foreslår unntak, krever dette særlig begrunnelse, og konsekvensene for friluftsliv må vurderes og synliggjøres. Friluftslivsområder som ikke er kartlagt med A- eller B-verdi kan ha en viktig funksjon og bør tas med i vurderingene.

Drøftingen av konsekvenser for friluftslivet og hvordan snøskuterløypene vil kunne påvirke forskjellige brukergrupper i de ulike delene av kommunen bør særlig knyttes til støy, aktivitetsform, tilgjengelighet, spredning av trafikk, opplevelse av urørthet og stille områder.

Det vises blant annet til Miljødirektoratets *Veiledning - støy og planlegging av snøskuterløyper* fra 2018 hvor det anbefales en grenseverdi for støy på 40 db i tilknytning til friluftslivsområder som er kartlagt som svært viktige eller viktige. Faktorer som helningsgrad, bakketopper, terrengformasjoner, åpent landskap m.m. vil ha innvirkning på spredningen av støy og er noe som må synliggjøres og drøftes i utredningene.

Kommunen må videre vurdere ulike avbøtende tiltak i bestemmelsene knyttet til åpningstider, nattero, lengde av sesong, rasting, stenging i bestemte perioder, nedsatt hastighet i deler av løypenettet o.l. Dette vil også være avgjørende for reindrift, naturmangfold og andre interesser.

Foreslåtte traséer

Salangen kommune har lagt ved et kart som på en grov skala viser utredningsområdet for foreslåtte løyper. Foreslåtte løyper vises ikke i kartet og er i tidlig fase. Det er likevel mulig på nåværende tidspunkt å se at det er foreslått traséer i friluftslivsområder kartlagt som svært viktige, blant annet rundt Steinvatnet. Dette området (ID: FK00008050) er kartlagt som et svært viktig utfartsområde gjennom hele året og benyttes blant annet til isfiske og tradisjonelt friluftsliv. Området er også et godt utgangspunkt for turer til Gumpedalen i Sørreisa kommune. Virkningene for friluftsliv i dette området er særlig viktig å belyse.

Kommunen foreslår tre grenseoverskridende løyper til Dyrøy kommune. Kommunen oppfordres til å se helhetlig på foreslått løypenett i regionen, utover egen kommune. Trasévalg i Salangen vil kunne gi konsekvenser i Dyrøy. Løypa *Bekkebotn til Dyrøy grense* går for eksempel i områder som ikke er kartlagte friluftslivsområder i Salangen, men som grenser til et svært viktig friluftslivsområde (ID: FK00009512) i Dyrøy via Salangsskaret. Løyper som ender blindt på kommunegrenser uten en intensjonsavtale eller lignende for sammenbinding er uheldig. Eventuelle interkommunale sammenkoblinger vil kunne påvirke funksjonen til løypene, så vel som antall brukere.

Det fremkommer også forslag om to løyper til Dyrøy fra Steinvatnet, både via Tverrelvdalen og Stortinddalen. Begge går inn i et svært viktig friluftslivsområde på Dyrøysiden. Fylkeskommunen oppfordrer til å gjøre vurderinger knyttet til differensiering, slik at to nabodaler kan ha ulik funksjon. Knyttet til samlet belastning vil det ha større konsekvens dersom

begge dalene åpner. Hva gjelder støy må kommunen også vurdere hvordan friluftsområdet Steinora - Gumpedalen (ID: FK00032557) i Sørreisa påvirkes.

Kommunen oppfordres til å gjøre helhetlige vurderinger om hvor det ikke er ønskelig med snøskuterløyper. Dette kan være nærturområder eller større sammenhengende områder med urørt preg. For eksempel er friluftslivsområdet *Høgda* (ID: FK00008048) et svært viktig nærfriluftsområde med ca tre mil med preparerte skiløyper. Sammen med korridoren *Salangstrimløypa Seljeskog - Øvre Salangen* (ID: FK00008057) vurderes det som av stor verdi å ivareta eksisterende kvaliteter i området.

I *Rapport 1887: Løyper for rekreasjonskjøring med snøskuter* fra NINA er det ikke funnet grunnlag for å si om etableringen av rekreasjonsløyper har hatt effekt på grad av ulovlig kjøring. Det kan likevel være nyttig om kommunen drøfter problemstillingen og mulige konsekvenser. NINA mener det er særlig viktig å stille krav om å gjøre en samlet vurdering av effektene av hele løypenettet.

Medvirkning

Det er avgjørende med en aktiv og bred medvirkningsprosess fra kommunens side. Medvirkning utover de prosessuelle kravene i § 4a i *forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag* vil bidra til en bedre planprosess og vil kunne avbøte potensielle konflikter. Det er svært positivt at kommunen vil involvere berørte rettighetshavere, myndigheter, interessegrupper og brukere før forslag til løypenett sendes ut på høring. Når det gjelder friluftsliv kan spesielt Midtre Hålogaland friluftsråd, FNF Troms og øvrige natur- og friluftslivsorganisasjoner, bygdelag o.l involveres. Ulike interessenter i Dyrøy og Sørreisa kommuner kan også være aktuelt å involvere, herunder Midt-Troms friluftsråd.

Høstbart vilt

Det må gjøres utredninger om hvordan løypene vil påvirke høstbart vilt. Av særlig interesse er vinterbeiteområder for elg og spill- og hekkeområder for rype. Erfaringsbasert kunnskap kan blant annet innhentes i samarbeid med aktuelle organisasjoner, elgvald o.l. Årstiden som genererer skutertrafikk og økt ferdsel ut fra løypene er, etter en lang vintersesong, ofte en ekstra sårbar periode for viltet. Virkningene av fragmentering av habitat og samlet belastning må vurderes.

Samferdsel

Fra 1.januar 2020 overtok fylkeskommunen forvaltningen av fylkesvegene. Ifølge kart, vedlagt oppstartsvarselet, ser det ut som at eksisterende løypenett er tilknyttet/krysser fylkesvegene; 84, 7812 og 7814.

Dersom det er aktuelt å legge snøskuterløyper langs og over fylkesveger må kommunen sikre tidlig og god dialog med fylkeskommunen som vegeier, jamfør merknader til § 4a. tredje ledd i *forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag*.

I de fleste tilfeller vil kryssing av fylkesveg behandles etter vegloven §§ 40-43 på lik linje med tillatelser til avkjørsler. For øvrig vises det til veilederen *Snøscooter*, utarbeidet av Statens vegvesen, og spesielt del 3 i veilederen som handler om snøskuterløyper og veg. Veilederen ligger vedlagt.

Kulturminner

Kommunen skal ta hensyn til kulturminner og kulturmiljø, og må søke å finne løsninger for å unngå å komme i konflikt med disse. Dersom det skal foretas tiltak i grunnen må fylkeskommunen få saken tilsendt for gjennomgang.

Troms og Finnmark fylkeskommune ønsker lykke til med forskriftsarbeidet i Salangen kommune og ser fram til å bidra i den videre plan- og utredningsprosessen. Vi ber om at kommunen tar kontakt ved behov for spørsmål og ytterligere avklaringer.

Med hilsen

Vibeke Skinstad
Avdelingsleder plan, folkehelse og
kulturarv

Eivind Høstmark Borge
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg:
Statens Vegvesens veileder for fysisk sikring av snøscooterløyper

Mottakere:
SALANGEN KOMMUNE

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK
SAMEDIGGI / SAMETINGET
SØRREISA KOMMUNE
DYRØY KOMMUNE
MIDTRE HÅLOGALAND FRILUFTSRÅD